

Justiitsministeerium
Riigikogu õiguskomisjon

Meie: 18.05.2009 nr. 1 (8)

Ettepanek seadusemuudatuseks

Head Rein Lang ja Ken-Marti Vaher

EMSLile on laekunud meie hinnangul mõistlik ettepanek „Sihtasutuste seaduse“ muutmiseks, mida palume kaaluda ja seisukoht kujundada.

Sihtasutustele kehtib mingite eranditeta auditeerimiskohustus. Ettepanek on seada auditikohustus sõltuvusse kas üldistest „Raamatupidamise seaduse“ nõuetest (vastavalt töötajate arvule, käibele või bilansimahule) või vajadusel neid piire sihtasutuste jaoks eraldi karmistades, kuid loobuda eranditeta auditeerimiskohustusest.

Paljud sihtasutused ei tegutse praktikas vara valitsemiseks ja kasutamiseks, vaid nõ. tavalise ja vähem välist kontrolli nõudva kodanikuühendusena, kes ei vaja oma eesmärkide saavutamiseks laia liikmeskonda (näiteks sotsiaalsed ettevõtted) ning otsustab seetõttu mittetulundusühingu asemel sihtasutuse loomise kasuks, mille juhtorganid on ekspertidest koosnev nõukogu ja juhatus, mitte üldkoosolek.

Teiseks peavad mitmed EMSLi poolt konsulteeritud sihtasutuste esindajad, eriti nüüdsel raskel ajal, ebaotstarbekaks või lausa võimatuks tellida kümnete tuhandete kroonide eest igal aastal auditit, kui aktiivsem tegevus on soikunud, aastakäive jääb alla auditi enda maksumuse ning bilansimahtu õieti pole, kuid organisatsiooni likvideerida samuti ei taheta.

Sihtasutusi pole Eestis küll iseäranis palju (veidi üle 800), kuid auditiõudmise leevendamine aitaks meie hinnangul vähendada mitmesajal organisatsioonil asjatut halduskoormust, häirimata kolmanda sektori läbipaistvust. Selle ilmestamiseks mõned arvud.

Registrite ja Infosüsteemide Keskuse andmetel pidi 2006. aastal majandusaasta aruande esitama 697 sihtasutust, kellest seda tegi 581, sh. 96 märkides, et tegevust ei toimunud. 2007. aastal esitas aruande 544 sihtasutust, kellest 51 märkis, et tegevust ei toimunud.

Töötajate arvu ei teatanud 2007. aastal 146 sihtasutust, kuid näiteks üle 10 töötaja oli märkinud üksnes 102 organisatsiooni. Üle 5 miljoni kroonine bilansimaht oli 107, ning üle 10 miljoni krooni suurune käive 34 sihtasutusel. Isegi kui nende tingimuste osas kehtiksid sihtasutustele „Raamatupidamise seaduses“ toodetest kaks korda rangemad nõuded, jääks auditeerimiskohustus vaid vähestele organisatsioonidele: üle 5 töötaja oli 2007. aastal 149, üle 2,5 miljoni kroonine bilansimaht 143 ja üle 5 miljoni kroonine käive 54 organisatsioonil.

Seda on vähemalt neli korda vähem kui registrisse kantud sihtasutusi ning eeldades, et paarsada sihtasutust ei tegutse üldse, näeme piisavalt põhjendust meie ettepanekuga nõustumiseks, kuna üldine audikohustus ei tundu ka vaatamata majanduskriisile proportsionaalne.

Heade soovidega

/allkirjastatud digitaalselt/

Urmo Kübar
EMSLi juhataja